

Számunk szerzői

BALOG IVÁN (balog.ivan56@gmail.com) – szociológus, Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Szociológia Tanszék, Szeged

CORA ZOLTÁN (corazoltan@gmail.com) – történész, Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Angol-Amerikai Intézet, Szeged

DEÁK ÁGNES (deakagnes@yahoo.com) – történész, Szegedi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Modernkori Magyar Történelmi Tanszék, Szeged

DINNYÉS PATRIK (dinnyes.patrik@gmail.com) – történész, Eszterházy Károly Egyetem, Történelemtudományi Intézet, Ókori, Középkori és Kora Újkori Történelmi Tanszék, Eger

DOBSZAY BALÁZS (dobszayb18@gmail.com) – középiskolai tanár, Pannonhalmi Bencés Gimnázium, Egyházzenei Szakgimnázium és Szakkollégium, Pannonhalma

KEMÉNY KRISZTIÁN (kemenykp1@gmail.com) – hadtörténész, Honvédelmi Minisztérium, Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, Hadtörténelmi Levéltár, Budapest

KHAVANOVA, OLGA (austrian.centre.inslav@gmail.com) – történész, Orosz Tudományos Akadémia Szlavisztikai Intézete, A Soknemzetiségű Osztrák Monarchia Története Kutatócsoport, Moszkva

KULCSÁR KRISZTINA (kulcsar.krisztina@mnl.gov.hu) – történész, főlevéltáros, Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest

KURDI KRISZTINA (kurdik@t-email.hu) – történész, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Kelet-, Közép-Európa és Oroszország Története Tanszék, Budapest

LENGYEL ESZTER (lengyel.eszter@parlament.hu) – történész, Országgyűlés Hivatala, Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság, Országgyűlési Múzeum, Budapest

MEZEY ANDRÁS (andras.mezey@ek.szte.hu) – történész, könyvtáros, Szegedi Tudományegyetem, Klebelsberg Kuno Könyvtár, Szeged

RING ÉVA (ringagh@gmail.com) – történész, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Kelet-, Közép-Európa és Oroszország Története Tanszék, Budapest

SCHWARCZ, ISKRA (iskra.schwarz@univie.ac.at) – történész, Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte, Bécs

SZIJÁRTÓ M. ISTVÁN (szijarto@elte.hu) – történész, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Gazdaság- és Társadalomtörténelmi Tanszék, Budapest

TUSOR PÉTER (tusorpet2@gmail.com) – történész, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Újkori Történelmi Tanszék, Piliscsaba

UNOWSKY, DANIEL (dunowsky@memphis.edu) – történész, University of Memphis, Department of History, Memphis

A fordításokat DEÁK ÁGNES, PATAKI MARCELL, TÓTH SZERGEJ és RAKOVSKY ANDRÁS készítette.

Contents

Essays

- KRISZTINA KURDI
The memoir as travel diary. The journey of Tokaj wine based on the memoir of Dov Ber Birkenthal, a Jewish merchant from Bolechow 5
- KRISZTINA KULCSÁR
When aristocrats travel. Types of aristocratic trips in the 18th century through the travels of Duke Albert of Saxony and Archduchess Maria Christina 20
- PATRIK DINNYÉS
From Mogilev to Smolensk: the first encounter and shared trip of Holy Roman Emperor Joseph II and Russian Empress Catherine II (1780) 37
- ISKRA SCHWARCZ
Peter the Great in Pressburg 64
- OLGA KHAVANOVA
Russian Grand Duke Paul in Vienna in 1781-1782 72
- ÉVA RING
The experiences of an Austrian commercial counsellor in Moscow based on the 1774 diary of Karl von Zinzendorf 84

Workshop

- ANDRÁS MEZEY
Prague Spring, Prague Autumn: the reactions of the Church and Hungarian Catholics based on contemporary reports 98
- PÉTER TUSOR
Apostolic rights of the Catholic king? The Hungarian Royal Patronage and Supremacy, 1417-1918. (draft) 109

Retrospective

- Moscovia. An apostolic legate's description of his trip to Moscow in 1581. (Translated, edited, introductory essay and notes written by Balázs Dobszay) 122

Beyond our borders

- „I rejected the idea that the monarchy should be seen only as a relic...” Interview with Daniel Unowsky. (Interview by Ágnes Deák) 135
- Daniel Unowsky's bibliography 139
- DANIEL UNOWSKY
Local Violence, Regional Politics, and State Crisis. The 1898 Anti-Jewish Riots in Habsburg Galicia 142

Outlook

- The Habsburg fiscal-military state
(*The sinews of Habsburg power: Lower Austria in a fiscal-military state, 1650–1820. Oxford University Press, Oxford, 2018.*)
ISTVÁN M. SZIJÁRTÓ 162

From Kossuth's Shakespeare to Hungarian History in English. A look into the world of English-Hungarian relations (<i>Frank Tibor: Britannia vonzásában. Gondolat Kiadó, Budapest, 2018.</i>)	
ZOLTÁN CORA	168
“Württemberg” in the “Year of Miracles” (<i>Horváth Béla: A 6. [Württemberg] huszárezred az 1848–49-es magyar szabadságharcban. '48as Könyvtár. Line Design kiadó, Budapest, 2017.</i>)	
KRISZTIÁN KEMÉNY	175
The last forum of democracy (<i>Palasik Mária: Parlamentarizmustól a diktatúráig (1944–1949). Ország-ház Könyvkiadó, Budapest, 2017.</i>)	
ESZTER LENGYEL	180
The book that can't be put down (<i>Borsi-Kálmán Béla: Pszeudo-fociesszék. Széjgyezetek a futball, a politika és az irodalom határvidékéről. L'Harmattan, Budapest, 2018.</i>)	
IVÁN BALOG	184
<i>Authors</i>	187

Következő számunk tartalmából

Intézményi és kulturális transferek a 20. századi Magyarországon

BÓDY ZSOMBOR

A szociálpolitikai transferek csatornái és eredményei Magyarországon 1945 előtt

ROMSICS GERGELY

Reform a keresztény nacionalizmus jegyében: egy neokatolikus kísérlet transznacionális vonatkozásai

KELLER MÁRKUS

A családi ház a magyar lakáspolitikában a háború után: transzfer, átvétel, hibridizáció.

TOMKA BÉLA

Fogyasztás a második világháború utáni Kelet-Közép-Európában: politikai meghatározók és transznacionális hatások

RUDISCH FERENC – TÓTH BENEDEK

Az egészség fogalmának kulturális konstrukciója

KOKAS KÁROLY

Digitális bölcsészet és történeti kutatás

Az AETAS történettudományi folyóirat. Megjelenik évente négy alkalommal. Kiadója az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A lap főként történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat közöl, de szívesen fogad írásokat a társadalomtudományok más ágaiból is.

*

Az AETAS megjelenését döntően alapítványi támogatás teszi lehetővé. Az AETAS több vagy akár egy száma is megrendelhető a szerkesztőség címén.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 4000 Ft.

A lap ára egy szám megrendelése esetén 1000 Ft + postaköltség, könyvesboltban 1100 Ft.

A folyóirat elektronikus előfizetési díja egy évre 3500 Ft

*

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: ELTE BTK könyvtár, VIII. ker., Múzeum krt. 6–8.;

Írók Boltja, Parnasszus Kft., VI. ker., Andrásy út 45.;

Könyvtárellátó Kht., XIII. ker., Váci út 19.;

Penna Bölcsész Könyvesbolt, V. ker. Magyar u. 40.

Szeged: Egyetemi könyvtár, Petőfi S. sgt.;

Könyv- és Jegyzetbolt, Vitéz u.

Miskolc: Bibliofil Kft., Kazinczy Könyvesbolt, Széchenyi u. 33.;

Fókusz Könyvesbolt, Pátria üzletház.

Pécs: PTE Iskolaszövetkezet Könyvesbolt, Ifjúság út 6.;

PTE Társadalomtudományi Szakkönyvtár, Rókus u. 2.

*

Kiadja az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület

6701 Szeged, Pf. 1179.

e-mail: aetas@mail.u-szeged.hu

<http://www.aetas.hu>

Felelős kiadó: Deák Ágnes

Olvasószerkesztő: Horváthné Szélpál Mária

Szerkesztőségi titkár: Wirth Leticia

Telefon: +36 (30) 59-66-594

A borítót tervezte: Annus Gábor

Nyomdai munkálatok: E-press Nyomdaipari Kft., Szeged

ISSN 0237-7934